

Bevezetés a számításelméletbe II.

2006. ÁPRILIS 18.

10. gyakorlat: Euler-Fermat tétel, algebrai alapfogalmak

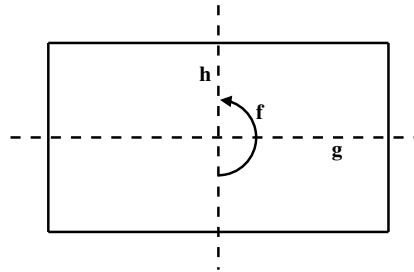
1. Számítsuk ki az alábbi értékeket:
  - (a) $d(12)$, $\phi(12)$, $\sigma(12)$,
  - (b) $d(2004)$, $\phi(2004)$, $\sigma(2004)$.
2. Mennyi $\phi(9)$, $\phi(133)$, $\phi(540)$, $\phi(7!)$?
3. **ZH!** Milyen n értékekre igaz, hogy $\phi(n)$ páratlan? (és milyen n -ekre lesz $d(n)$ páratlan?)
4. Az Euler-féle ϕ függvény tulajdonságait felhasználva,
  - (a) bizonyítsuk be, hogy $11 \mid n^{11} + 10n$,
  - (b) igazoljuk, hogy ha n nem osztható 17-tel, akkor $n^8 + 1$ vagy $n^8 - 1$ biztosan osztható 17-tel,
  - (c) számítsuk ki 108^{182} ill. 5^{17} maradékát 19-cel osztva,
  - (d) bizonyítsuk be, hogy $42 \mid n^7 - n$.
5. Bizonyítsuk be, hogy
  - (a) $39^{14} - 1$ osztható 5-tel,
  - (b) $333^{444} + 444^{333}$ osztható 7-tel,
  - (c) $4^{90} + 1$ osztható 17-tel!
6. Kiszámítandó $((43^{43})^{43})^{43}$ modulo 49.
7. Oldjuk meg az alábbi kongruenciákat:
  - (a) $49^{49} \equiv x \pmod{15}$,
  - (b) $3^{80}x \equiv 23 \pmod{100}$.
8. Határozzuk meg az utolsó
  - (a) három jegyét számjegyét 403^{402} -nek,
  - (b) két számjegyét $29^{39^{49}}$ -nek,
  - (c) számjegyét $7^{6^{5^{4^{3^2}}}}$ -nek!

9. Csoportot alkotnak-e az alábbi halmazon definiált műveletek? Ha igen, akkor vizsgáljuk meg, hogy a csoport kommutatív-e?
  - (a) {egész számok, összeadás},
  - (b) {páratlan számok, összeadás},
  - (c) {páros számok, összeadás},
  - (d) $\{2 \times 2$ -es mátrixok, mátrixszorzás},
  - (e) $\{n$ -edik komplex egységgyökök, szorzás},

10. $a^2 = 1 \quad \forall a \in G$ -re $\implies G$ – Abel-csoport.

11. Írjuk fel az alábbi csoportok Cayley-táblázatát! Melyek izomorfak egymással?

- (a) {mod 4 maradékosztályok, összeadás}
- (b) {mod 8 redukált maradékosztályok, szorzás}
- (c) A téglalap szimmetriacsoportja: (szimmetriacsoport = a rajzot önmagába vivő egybevágósági transzformációk halmaza a kompozícióra, mint műveletre nézve!)

- (d) A „füles négyzet” szimmetriacsoportja:

